

Dogmatik doktor Tarrasch

Boris Vajnštejn – Kombinace a léčky v zahájení
Fizkultura i sport, Moskva, 1960

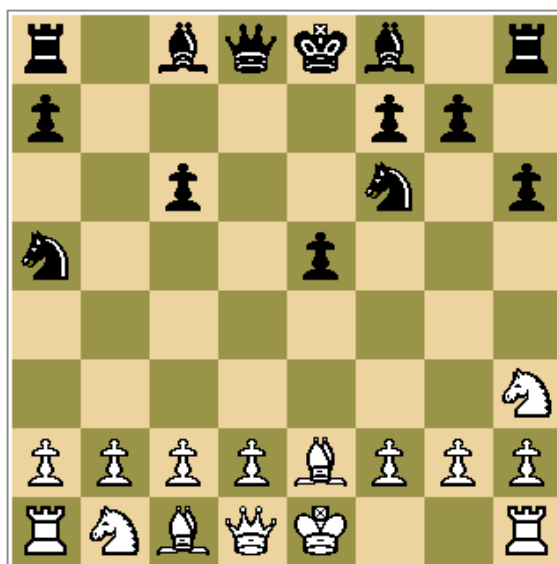
V ruské a následně sovětské literatuře byl Siegbert Tarrasch stavěn do role dogmatika, coby opak Michaila Čigorina. V posledních letech se tak již neděje a co je důležité, jsou překládány a vydávány Tarraschovy skvělé knihy (300 partií, Turnaje mistrů, Moderní šachová partie ...). Nicméně, najdou se výjimky v pohledu na Tarrasche i v předchozím období – viz tato Vajnštejnova útlá knížečka, která vyšla v edici „Šachistova knihovnička“.

Dogmatik doktor Tarrasch

- Jako představitele logiky v šachu jste uvedl Capablancu a Tarrasche, opravdu je stavíte vedle sebe?

- Bezpochyby. Náleží do jiných generací, ale každý z nich vložil do šachového umění nové myšlenky.

- Ale vždyť Tarrasch byl dogmatik. Říkal, například: „Jedna figura stojí špatně – celá partie stojí špatně.“ To není správné. Vezměme například takovou pozici: 1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sc4 Jf6 4.Jg5 d5 5.ed Ja5 6.Sb5+ c6 7.dc bc 8.Se2 h6 9.Jh3

Černému stojí jedna figura špatně – jezdec na a5, ale bílému stojí všechny figury špatně. Znamená to, že černý má špatnou hru? Vůbec ne.

-Tarrasch odíval šachové principy a pravidla do ostré, někdy paradoxní podoby. Snažil se vzbudit čtenářovu mysl, a ne mu vtoukat do hlavy nabiflovaná dogmata. Pravda se často odívá do podoby paradoxu. Přečti si Majakovského, cožpak u něj se Volha vždycky vlévá do Kaspického moře? Doktor Siegbert Tarrasch předpokládal, že čtenář má dostatek rozumu, aby pochopil, že pokud bílému stojí jedna figura špatně, a černému tři figury stojí špatně, tak je hra bílého lepší. Protože pokud to šachista nemůže pochopit, tak pak není jasné, zda vůbec může chápat. Tarraschův aforismus znamená: pokud ti stojí byt' jedna figura špatně, tak se snaž vylepšit její postavení. Nespoléhej na povrchní úspěch, když atakuješ znamenité soupeřovy síly.

Tarrasch říkal: „Chyby se podobají neštěstí – nepřichází samostatně.“ Jaká je to pravda! Nebo ještě: „Klatba prvního tahu spočívá v tom, že s sebou nese nové zlo.“ Každý šachista řekne, že je to pravda.

Navíc byli v šachu dva Tarraschové. Jeden z nich dával recepty na všechny životní situace, a ne vždy úspěšně, ale druhý neslyšel jeho poučky a vytvářel překrásná díla šachového umění, dosahoval nevyšších sportovních úspěchů. Vždyť remizoval v zápase s Čigorinem, s velkým rozdílem porazil Marshalla, mnohokrát zaujímal první místa v prvotřídních mezinárodních turnajích. Opravdu by mohl „dogmatik“ zůstat na takové úrovni?